

نوشته ی : اسماعیل فروغی

فساد ، عامل عمده ی ناکامی های هشت ساله

اخیرا رییس جمهور کرزی بار دیگر بنام خداوند و بنام مردم سوگند یاد کردند که : در پهلوی سایر اقدامات مهم در دور دوم ریاست جمهوری شان ، بخاطر ریشه کن کردن فساد نیز کوشش جدی خواهند نمود .

این سوگند و تعهد رییس جمهور افغانستان در حضور حامیان بین المللی شان ، در حالی صورت گرفت که ، اخیرا سازمانهای بین المللی نظارت بر فساد ، دولت افغانستان را پس از کشور سومالیا ، در میان 180 کشور جهان ، فاسد ترین دولت جهان خوانده است .

اکنون که هشت سال و اندی از ایجاد و پیدایی این دولت برهبری آقای حامد کرزی میگذرد ، ایجادگران و سازنده گان این دولت ، همه با یکصدا از ناکامیها و عدم کارآیی آن شکوه بر لب دارند . همه از موجودیت فساد مزمن در دستگاه دولت میگویند و بیکاره گی دولتمردان افغانستان ، همه از ازدیاد و گسترش دامنه ی نا امنی ها سخن بر زبان دارند و قوت گرفتن بیرون از تصور مخالفین دولت . و بالاخره همه از مافیای مواد مخدرشکایت دارند و ریشه دار شدن قدرت مافیایی جنگسالاران در درون دولت و مناسبات اقتصادی کشور . هیاهوی حامیان خارجی رییس جمهور ، بیشتر از همه در باره ی فساد گسترده در درون دولت بوده است . و این هیاهو زمانی بیشتر بالا گرفت که ، حامد کرزی به حمایت امریکاییان و اروپاییان بار دیگر برنده ی انتخابات ریاست جمهوری اعلان گردید . آنان در حالیکه حکومت کرزی را آلوده و غرق در فساد میدانند ؛ ادامه ی حمایت نظامی و اقتصادی شانرا از رییس جمهور به مبارزه ی مجدانه و صادقانه ی وی علیه فساد و جنگسالاران ، مشروط نمودند . حامد کرزی نیز ، در حالیکه به موجودیت فساد گسترده در دولت اعتراف مینماید ، گناه اصلی را به دوش حامیان خارجی اش می اندازد .

حالا ، درست هشت سال پس از پروسه ی به اصطلاح دولت سازی در افغانستان ، « دزد هم میگوید دزد و صاحبخانه هم میگوید دزد . » حامد کرزی و یاران و حامیان بین المللی اش ، هر دو جانب ، از موجودیت فساد مزمن در دولت شکایت دارند ؛ اما هر کدام همدیگر را مقصر و گنهکار میندازند . جامعه ی جهانی ، حکومت ضعیف و اداره ی فاسد حکومت آقای کرزی را تنها عامل گسترش فساد در افغانستان دانسته ، انتظار دارند تا رییس جمهور ، طی دوره ی دوم ریاستش ، مجدانه علیه فساد و

مافیای مواد مخدر رزمیده ، شایسته گی خویش را درین راه به اثبات برساند . در غیر آن خشم و بی مهری آنان را نصیب خواهد شد .

رییس جمهور افغانستان نیز در حالیکه تقصیر اصلی را بدوش حامیان بین المللی خود می اندازد ، فساد در داخل حکومت را ناشی از دخالت های غیر قانونی و بی بند و بار خارجیان در کمک های بین المللی به افغانستان میدانند . او معتقد است که سرازیر شدن کمک های بین المللی از مجرا های خودشان و عدم شفافیت در قراردادها ، عامل اصلی این افزایش فساد در کشور میباشد . پرسش اساسی اینست که ، آیا با این اتهام بندی های متقابل که بیشتر به یک خیمه شب بازی میماند ، میتوان فساد را در افغانستان ریشه کن کرد ؟

آیا اینهمه تبلیغات دو جانبه علیه فساد ، بازهم فریب اذهان عامه در افغانستان و جهان نخواهد بود ؟ به نظر میرسد که هم آقای کرزی و هم حامیان بین المللی شان ، این هیاهوی مبارزه علیه فساد را بمنظور دست یافتن به اهداف خاص خود شان براه انداخته اند :

رییس جمهور کرزی با براه انداختن تبلیغات مبارزه علیه فساد و فاش نمودن لیست های کهنه یی از مفسدین بلند پایه ی دولتی ، از یکسو آرزو دارد افکار عامه را از موضوع تقلب در انتخابات منحرف سازد و از جانب دیگر ، با براه انداختن چند کنش و واکنش نمایشی در مورد فساد ، خاک بر چشم جامعه ی جهانی و موافقان و مخالفان داخلی پاشیده ، بازهم با همان شیوه های کهن ، به حکومتداری ادامه دهد .

به همینگونه حامیان بین المللی آقای کرزی هم ، با آگاهی تمام از تواناییها و ناتوانیهای آقای کرزی علیه فساد و مفسدین بلند پایه ی دولتی ، با براه انداختن هیاهوی مبارزه علیه فساد ، میخواهند افکار عامه ی کشور هایشانرا فریب داده ، ادامه ی موجودیت قطعات نظامی شانرا در افغانستان ، توجیه نمایند .

آنگونه که معلوم است ، در پهلوی عدم صداقت در نیت مبارزه علیه فساد ، تا هنوز تعریف روشنی از فساد ، نه نزد دولتمداران افغانستان و نه نزد حامیان بین المللی شان ، وجود داشته است . همچنان ، تا هنوز در میان تمام هیاهو های تبلیغاتی علیه فساد ، درباره عوامل و انگیزه های فساد در دولت افغانستان ، هیچگونه اشاره یی صورت نگرفته است . (نه از سوی حامد کرزی و نه از جانب حامیان بین المللی شان)

بی تردید طی روزهای آینده باز هم شاهد واکنش های نمایشی دیگری علیه مفسدین دولتی خواهیم بود ؛ اما هرگز نمیتوان به موثریت و کار آیی آن باور داشت . زیرا همانگونه که گفته شد : تا هنوز ، نیت صادقانه یی برای ریشه کن کردن فساد وجود نداشته ، عوامل و انگیزه های فساد شناخته نشده و تعریف روشنی از فساد داده نشده است .

و مهمتر از همه این که : آقای کرزی و حامیان بین المللی شان ، با آنکه سر رشته داران فساد و نا بسامانی ها را در افغانستان بخوبی میشناسند ؛ اما از معرفی آنان خود داری کرده ، هیچ اقدامی علیه آنان صورت نمیدهند .

اکنون از کسی پوشیده نیست که ، کدام یک از رهبران و قوماندانان جهادی و کدام یک از تکنوکراتان تشنه ی قدرت و پول ، در مدت زمانی کوتاه ، به میلیونران بزرگ تبدیل شده و صاحبان املاک گرانبها ، بانکها ، ترانسپورتهای غیره شده اند .

بسیار ساده لوحانه است بپذیریم که ، حامد کرزی ، امریکاییان وانگلیسان ، منبع درآمد های غیر قانونی این تکنوکراتان و جنگسالاران دیروز را که اکنون به میلیونران بزرگ مبدل شده اند، ندانند و نشنا سند .

مردم ما و جهانیان بخوبی میدانند که ، این آقای حامد کرزی رییس جمهور افغانستان و حامیان بین المللی شان میباشد که طی هشت سال گذشته ، با وجود آوردن قوی ترین اتحاد یا ائتلاف اقتصادی — اداری میان جنگسالاران و تکنوکراتان ، زمینه ی ایجاد و گسترش اقتصاد مافیایی و در نتیجه فساد گسترده و افسار گسیخته را ، بوجود آورده اند .

تبدیل نمودن افغانستان به یک جامعه ی مصرفی و واگزار کردن رشته های اصلی اقتصاد کشور به مافیای مواد مخدر و قطاع الطریقان ، نتیجه ی روشن این تفاهم و همدلی میان رییس جمهور کرزی و حامیان جهانیان شان میباشد .

و درست علت اصلی و ریشه ی فساد هم در همینجا ست. سیستم اقتصادی افسار گسیخته زیر نام بازار آزاد ، که گرداننده گان اصلی آنرا مافیای مواد مخدر و دزدان و قطاع الطریقان تشکیل میدهد ، فرهنگ چور را در کشور متداول ساخته ، روز تا روز به گستره و دامنه ی فساد می افزاید . همین سیستم اقتصادی افسار گسیخته سبب شده است تا اکثریت عظیم مردم ، بدنبال نان و کار سرگردان بوده ، مامورین دولتی (به استثنای چند چپاولگر بالا رتبه) و متشبثین و تاجران کوچک و متوسط ، روز تا روز غریب تر و بیچاره تر شده ، راه های غیر قانونی ، رشوه و فساد گسترش بیشتر یافته و ثروتهای کلان تر به کیسه ی تکنوکراتان غاصب و مافیای چپاولگر بیفتد .

بسیار اشتباه خواهد بود بپذیریم که ، این گرداننده گان تازه بقدرت رسیده ی اقتصاد کشور، به ارزشهای بازار آزاد پی برده و ضوابط و مقررات آنرا مراعات نمایند . وبسیار نا بخردانه خواهد بود هرگاه به این امید ببندیم که ، مافیای مواد مخدر و قطاع الطریقان ، کشور را بسوی ترقی سوق داده ، علیه بیکاری و فقر برزمنند و فساد را از کشور ریشه کن نمایند .

هرگاه نیت صادقانه برای ریشه کن کردن فساد در افغانستان موجود باشد ، قبل از همه باید ، اتحاد نا میمون و نامقدس اقتصادی — اداری میان جنگسالاران و تکنوکراتان را درهم شکست . باید میلیونران هر دو گروه را که از راه های غیر قانونی ثروت اندوخته اند ، شناسایی کرد . اموال و دارایی های آنانرا به بیت المال و خود ایشان را به چنگال قانون سپرد .

تا زمانیکه این اتحاد نامقدس وجود داشته و دزدان و قاچاقبران از صحنه ی سیاست و اقتصاد کشور دور نشده باشند ، هرگز نمیتوان به مبارزه علیه فساد پرداخت چه رسد به آنکه آنرا ریشه کن نمود . هرگاه رییس جمهور کرسی در مبارزه علیه فساد صادق باشد ، باید ازین فرصت طلایی استفاده برده ، دوره ی دوم ریاستش را به دوران خوشنامی اش مبدل سازد . او باید با شهادت و صلابت در برابر دزدان و قاچاقبران داخلی و خارجی بایستد و دست و چنگال آنانرا از جان و مال مردم دور نماید . او باید به مسایل امنیتی ، اقتصادی و رفاه اجتماعی مردم ، صادقانه بکوشد و به امراض مهلکی چون قوم گرایی ، زبانگرایی ، حزب و تنظیم گرایی ، نقطه ی پایان گزارد .

رییس جمهور باید بداند که ، قوتهای بین المللی تا ابد در افغانستان نخواهند ماند . آنان روزی یا بدلیل ختم وظایف شان ویا بدلیل پایان منافع شان ، افغانستان را ترک خواهند نمود . افغانستان باید بروی پای خود بایستد . افغانستان باید بتواند صاحب عواید سرشار داخلی شده ، مصارف خود را خود تأمین نماید . و سخن آخر اینکه : زمان بار دیگر فرصت طلایی دیگری را در اختیار آقای کرسی قرار داده است . اکنون بر ایشان است تا ، ازین فرصت طلایی صادقانه و هوشیارانه به نفع مردم استفاده نمایند . هرگاه ایشان نتوانند ویا نخواهند ازین فرصت طلایی بخوبی استفاده برده ، بر علیه فساد برزمنده و فقر و تنگدستی را کاهش دهند ، با قضاوت سخت تاریخ روبرو خواهند شد .

پایان